

Сьвітогляд і політичне переконанє.

Шукаємо сьвітогляду, себго спільного знаменника, до якого зводять ся коши не всі, то в кождім разі такі явища життя, що мають для однинці вартість. Одначе в нашім змаганю до сьвітогляду не є ми ніколи безгоровні. Найперше грозять нам всякі **зовнішні суггестії**. Тільки зникаючо мале число однинць здібне побороти сю першу перешкоду, на те, щоб розбити ся без можности ратунку о неперехідну скалу другої перешкоди, **внутрішньої суггестії**. Адже ми ніколи не будемо наших думок на вільнім ґрунті. Кождий має в своїй натурі диспозиції, які без його сьвідомости справляють його в означенім напрямі. Темперамент робить початок: він руководить нашим шуканем і дбає про те, щоб ми здобули сьвітогляд, який відповідав би нашому темпераментови. Се ілюзия, коли ми думаємо, що витворили собі понятє про житє об'єктивною, абстрактною спекуляцією. Ми шукали **правди**, але наш темперамент довів нас до **такої** правди, по якій нам найвигіднійше устроїти ся, створив для найпліднійших елементів нашої індивідуальности найбільшій ґрунт. може ще до того роздобув способи, як закривати наші хибн. Се певне, що колиб була абсолютна правда, люди до неї ніколи не дійшли би, бо ніколи не вийшли би з свого суб'єктивного обмеженя. Таким чинном шуканє сьвітогляду дасть ся ближше означити як шуканє *modus vivendi* між моїм я і окружаючим сьвітом.

Власне тому одна однинця ніколи не зможе у властивім значіню слова—«навернути» другу. Можна підкупити здібність оцінюваня безкритичних людей і довести їх до нотакуваня певним догмам, але догми не можуть змінити індивідуальної натури. Звичайною появою є прим. особа, яка на устах все має християнство, а рівночасно її спосіб думаня і її діла є в найвисшій мірі нехристиянські. Таких людей дають лицемірами, але дуже